

Minister van Klimaat en Groene Groei, Drs. S.Th.M. Hermans

Woerden : 3 juli 2024

onze ref. : E24b06/HG
doorkiesnr. : 0348 48 43 66
e-mail : hg@vemw.nl

onderwerp : Uitnodiging samenwerking industrie- en energietransitie

Excellentie,

De (energie-intensieve) industrie vormt een stevige pijler onder onze economie en samenleving, draagt bij aan strategische autonomie en is van cruciaal belang voor het toekomstig duurzaam verdienvermogen van Nederland. De industrie staat voor de grote transitie-uitdaging om door drastische vermindering van haar CO₂-uitstoot en de aanpassing van toeleveringsketens significant bij te dragen aan het behalen van klimaat en circulariteitsdoelstellingen. De industrie fungeert daarbovenop als vliegwiel voor de verduurzaming van onze maatschappij. Door effectieve inzet van haar schaal en flexibiliteit ondersteunt de industrie de energietransitie, versnelt zij de introductie van duurzame energietoepassingen en maakt deze toegankelijk voor anderen in de samenleving. De mogelijkheden die de industrie daarnaast biedt voor het sluiten van kringlopen is cruciaal voor het bevorderen van circulariteit.

Een goed vestigingsklimaat is voorwaardelijk voor het realiseren van de toegevoegde waarde die de industrie voor Nederland potentieel biedt. Dit betekent allereerst handelingsperspectief, de mogelijkheid om te investeren in het verduurzamen van processen en producten en het ontwikkelen van nieuwe verdienmodellen. Hiervoor is toegang tot voldoende hernieuwbare energie en energie- infrastructuur noodzakelijk, evenals efficiënte vergunningprocedures en passende financierings- en risico-management mogelijkheden. Maar vooral is het een conditio sine qua non dat tijdens de transitie een gelijk speelveld gewaarborgd blijft, waardoor bedrijven hun internationale concurrentiepositie behouden.

Ondanks de uitstekende uitgangspositie van Nederland voor de industrietransitie zijn er urgente maatregelen nodig om de gewenste investeringen ook daadwerkelijk aan te trekken. Als belangenbehartiger en kenniscentrum van de zakelijke energie en watergebruiker zet VEMW zich in om in samenwerking met u en andere stakeholders hieraan bij te dragen. Wij zien er naar uit om met u en uw medewerkers constructief samen te werken op basis van het Hoofdlijnenakkoord, met als doel: de kansen verzilveren die Nederland biedt om ons duurzaam verdienvermogen en onze strategische autonomie veilig te stellen. Hiertoe komen wij graag in gesprek met u om te bespreken op welke wijze wij kunnen bijdragen aan uw inzet en op welke wijze u de industrie het handelingsperspectief kan bieden dat hen in staat stelt de transitie-opgave te realiseren.

De Nederlandse industrie biedt werkgelegenheid aan 850.000 mensen en draagt voor 11,5 procent bij aan het BBP. Met daarnaast een verbruik ter grootte van 41 procent van de totale

Hét kenniscentrum en dé belangenbehartiger voor zakelijke energie- en watergebruikers

energievraag vormt de industrie niet alleen een stevig fundament onder onze economie, maar is de industrie tevens een cruciale partner voor de energietransitie en de verduurzaming van onze samenleving. Als verwerker van grondstoffen en als producent van strategische goederen is de industrie een cruciale speler in het bevorderen van circulariteit en draagt zij bij aan het vergroten van strategische autonomie en weerbaarheid bij verstoring van wereldwijde toeleveringsketens. Om ervoor te zorgen dat de industrie haar potentiële bijdrage aan de verduurzaming kan maximaliseren is samenwerking met en steun van de overheid noodzakelijk. Dit om bedrijven het benodigde handelingsperspectief te bieden. Wij vragen hierbij uw speciale aandacht voor:

1. Beschikbaarheid en betaalbaarheid van hernieuwbare elektriciteit
2. Ontwikkeling van een waterstofmarkt met een lage CO₂-voetafdruk
3. Toegang tot CCS onder concurrerende voorwaarden
4. Voorzieningszekerheid en betaalbaarheid aardgas
5. Cruciale rol WKK voor de leveringszekerheid

Elektriciteit is noodzakelijk voor de verduurzaming van de industrie. Daarom is de beschikbaarheid van voldoende (groene) elektriciteit en transportcapaciteit voor de directe en indirecte elektrificatie van verschillende processen in de industrie van het grootste belang. Naast de beschikbaarheid is het ook nodig om de betaalbaarheid van de elektriciteitsvoorziening te garanderen. Dit geldt niet alleen de commodity, maar in toenemende mate ook de snel stijgende netwerkkosten. Wij verwelkomen de nadruk op behoud van een Europees gelijk speelveld en het aanpakken van netcongestie zoals verwoord in het Hoofdlijnenakkoord.

Er is ook duidelijk beleid nodig voor de realisatie van een waterstofmarkt. Met nationaal beleid voor de uitrol en het gebruik van de infrastructuur die nodig is voor de productie van zowel groene als blauwe waterstof. Maar ook nationaal beleid dat de Nederlandse industrie ondersteunt bij het behouden van haar positie in Europa en bij de implementatie van de Europese REDIII Richtlijn en de verdeling van de kosten voor het gebruik van de toekomstige waterstofinfrastructuur. Blauwe waterstof kan bijdragen aan een snelle ontwikkeling van een CO₂-arme waterstofmarkt en is op korte termijn nodig om in het tekort aan beschikbare en betaalbare groene waterstof te voorzien, alsmede als alternatief voor elektrificatie-oplossingen die door netcongestie belemmerd worden.

CCS wordt gezien als voornaamste beschikbare instrument om de Nederlandse klimaatdoelen op de korte tot middellange termijn te realiseren. Op korte termijn is het nodig om een gelijk speelveld te creëren voor de 'first movers'. Dit kan worden bereikt door concurrerende prijzen te waarborgen via een eerlijke verdeling van investeringskosten en door de uitbreiding van subsidies voor CCS-toepassingen buiten Nederland. Op middellange en lange termijn moet Nederland een concurrerende CCS-markt stimuleren en mogelijk maken. Dit omvat het ontkoppelen van transport en opslag, de ontwikkeling van regelgeving voor CCS-tarieven en -voorwaarden voor transportinfrastructuur, en het mogelijk maken van concurrerende opties voor opslag.

Naast waterstof blijft aardgas een relevant gas voor de industrie. Aangezien de relatie tussen aardgasinfrastructuur en waterstof nauw verweven is, moet er bijzondere aandacht worden besteed aan de ontwikkeling van beleid dat zorgt voor een eerlijke verdeling van de kosten voor het gebruik van de infrastructuur. Bovendien, omdat door de transitie de aardgasinfrastructuur zal uit faseren, zullen extra kosten ontstaan voor het verwijderen en afvoeren van de infrastructuur. Een faire toedeling van deze kosten voorkomt dat de gasverbruikers voor wie nog geen alternatief beschikbaar is de rekening hiervan betalen. Door geopolitieke ontwikkelingen moet er blijvende aandacht zijn voor de leveringszekerheid. De beschikbaarheid van voldoende import- en LNG-ontvangstcapaciteit, in combinatie met efficiënte maatregelen voor het vullen van de gasbergingen blijft de komende periode noodzakelijk om zowel de beschikbaarheid als de betaalbaarheid te garanderen.

Ten slotte willen we de rol van warmtekrachtkoppeling (WKK) benadrukken. Deze efficiënte installaties met een industrieel vermogen van in totaal zo'n 3 GW ondersteunen landelijk netbeheerder TenneT in het waarborgen van de netstabiliteit en daarmee de betrouwbaarheid van de elektriciteitsvoorziening tijdens de transitie-operatie. Ook door de spreiding van WKK over Nederland kunnen deze installaties een belangrijke rol spelen bij het voorkomen en/of oplossen van (lokale) netcongestieproblemen. Erkenning van deze rol vereist met name een fiscaal beleid dat de marktpositie van WKK in stand houdt.

We zien er naar uit om met u en uw werknemers samen te werken om de industrie in Nederland het handelingsperspectief te bieden dat hen in staat stelt om een belangrijke bijdrage te leveren aan de klimaatuitdagingen en een duurzaam verdienvermogen voor Nederland, daarbij gebruik makend van het potentieel dat ons land te bieden heeft aan geografie, arbeidskrachten, organisatie van voortbrengingsketens en logistiek, en financiële draagkracht.

Met vriendelijke groet,

A handwritten signature in black ink, appearing to read 'Hans Grünfeld', with a stylized flourish extending to the right.

Hans Grünfeld
Algemeen directeur VEMW